

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 72/21
Luxemburg, 29 aprilie 2021

Hotărârea în cauza C-504/19,
Banco de Portugal și Novo Banco SA și Fondo de Resolución/VR

Recunoașterea necondiționată a unei măsuri de reorganizare retroactivă a unei instituții de credit este contrară dreptului Uniunii dacă aceasta implică faptul ca clientul să nu mai poată continua o procedură judiciară pe fond inițiată împotriva „băncii-punte” căreia pasivul în cauză îi fusese transmis anterior

În anul 2008, VR, o persoană fizică, a încheiat cu Banco Espírito Santo, Sucursal en España (denumită în continuare „BES Spania”), sucursala spaniolă a băncii portugheze Banco Espírito Santo (denumită în continuare „BES”), un contract prin care a achiziționat acțiuni preferențiale ale unei instituții de credit islandeze. În contextul gravelor dificultăți financiare ale BES, Banco de Portugal a decis, printr-o decizie adoptată în august 2014, să creeze o „bancă-punte”, denumită Novo Banco SA, căreia i-au fost transferate activele, pasivele și alte elemente extrabilanțiere ale BES. Anumite elemente de pasiv erau însă excluse de la transferul către Novo Banco. Ca urmare a transferului menționat, Novo Banco SA, Sucursal en España (denumită în continuare „Novo Banco Spania”), a menținut relația comercială pe care VR o instituise cu BES Spania.

La 4 februarie 2015, VR a introdus o acțiune la Juzgado de Primera Instancia de Vitoria (Tribunalul de Primă Instanță din Vitoria, Spania) împotriva Novo Banco Spania prin care urmărea, cu titlu principal, să obțină nulitatea contractului sau, cu titlu subsidiar, rezilierea acestuia. Novo Banco Spania a obiectat că nu avea calitate procesuală pasivă având în vedere că, în temeiul deciziei din august 2014, răspunderea invocată constituia un pasiv care nu îi fusese transferat.

Întrucât Tribunalul de Primă Instanță din Vitoria a admis cererea formulată de VR, Novo Banco Spania a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Audiencia Provincial de Álava (Curtea Provincială din Álava, Spania). În cursul judecății, a depus două decizii adoptate de Banco de Portugal la 29 decembrie 2015. Deciziile respective aduceau modificări deciziei din august 2014, precizând printre altele că, „începând cu această dată, pasivele următoare ale BES nu au fost transmise Novo Banco: [...] orice răspundere care face obiectul uneia dintre procedurile descrise în anexa I”, printre care figura acțiunea formulată de VR. În plus, deciziile prevedeau că, în măsura în care activele, pasivele sau elementele extrabilanțiere ar fi trebuit să rămână în patrimoniul BES, dar au fost de fapt transferate către Novo Banco, ele erau retransferate de la Novo Banco către BES, cu efect de la 3 august 2014.

Întrucât Curtea Provincială din Álava a respins apelul formulat de Novo Banco Spania, aceasta din urmă a formulat o cale de atac în fața instanței de trimitere, Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania). Novo Banco Spania apreciază că, în temeiul Directivei 2001/24 privind reorganizarea și lichidarea instituțiilor de credit¹, deciziile din 29 decembrie 2015 produc efecte în toate statele membre, fără alte formalități. Tribunal Supremo, considerând că aceste decizii au modificat decizia din august 2014 cu efect retroactiv, a sesizat Curtea pentru a stabili dacă astfel de modificări de fond trebuie recunoscute în procedurile judiciare aflate pe rol.

Aprecieri Curții

¹ Directiva 2001/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 aprilie 2001 privind reorganizarea și lichidarea instituțiilor de credit (JO 2001, L 125, p. 15, Ediție specială, 06/vol. 4, p. 34).

Curtea reține că, în temeiul Directivei 2001/24, **măsurile de reorganizare se aplică, în principiu, în conformitate cu legea statului membru de origine și produc efecte, în conformitate cu legislația statului respectiv, în întreaga Uniune, fără alte formalități. Totuși, prin excepție de la aplicarea acest principiu, articolul 32 din directiva respectivă prevede că efectele măsurilor de reorganizare asupra unei cauze aflate pe rol cu privire la un bun sau un drept de care instituția de credit a fost lipsită sunt reglementate doar de legislația statului membru în care cauza se află pe rol.**

Or, în primul rând, Curtea arată că aplicarea acestui articol 32 necesită **îndeplinirea a trei condiții cumulative și că acestea sunt îndeplinite în litigiul în fața Tribunal Supremo**. Astfel, *primo*, **trebuie să fie vorba despre măsuri de reorganizare** în sensul Directivei 2001/24, situație care se regăsește în speță, întrucât deciziile din 29 decembrie 2015 sunt destinate să mențină sau să restabilească situația financiară a unei instituții de credit.

Secundo, **trebuie să existe un proces pe rol**, noțiune care acoperă numai **procedurile pe fond**. În speță, pe de o parte, procedura din litigiul principal trebuie considerată o procedură pe fond și, pe de altă parte, deciziile din 29 decembrie 2015 au fost adoptate la un moment în care procedura inițiată de VR la 4 februarie 2015 era deja în curs.

Tertio, **procesul aflat pe rol trebuie să privească „un bun sau un drept de care instituția de credit este lipsită”**. În ceea ce privește disparitățile dintre versiunile lingvistice ale articolului 32 din Directiva 2001/24, Curtea examinează finalitatea acestei dispoziții și constată că ea urmărește să supună efectele măsurilor de reorganizare sau ale procedurilor de lichidare privind un proces pe rol legii statului membru în care are loc procesul respectiv. Or, nu ar fi coerent, având în vedere o asemenea finalitate, să se excludă din aplicarea acestei din urmă legi efectele produse de măsuri de reorganizare asupra unui proces pe rol atunci când acest proces privește eventuale responsabilități care, prin intermediul unor asemenea măsuri de reorganizare, au fost transferate unei alte entități. Astfel, articolul 32 menționat trebuie să se aplice **în ceea ce privește unul sau mai multe elemente patrimoniale ale instituției de credit, ce țin atât de activ cât și de pasiv, care fac obiectul unor măsuri de reorganizare, cum este cazul răspunderii eventuale în discuție în litigiul în fața Tribunal Supremo**.

În al doilea rând, în ceea ce privește întinderea efectelor măsurilor de reorganizare reglementate de legea statului membru în care cauza se află pe rol, Curtea arată că **legea acestui stat membru reglementează toate efectele pe care le pot avea astfel de măsuri asupra unei asemenea cauze, indiferent dacă ele sunt procedurale sau substanțiale**.

În consecință, din Directiva 2001/24 rezultă că **efectele, atât procedurale, cât și substanțiale, ale unei măsuri de reorganizare asupra unei proceduri judiciare pe fond aflate pe rol sunt exclusiv cele stabilite de legea statului membru în care această procedură se află pe rol**.

De altfel, Curtea arată, pe de o parte, că **recunoașterea, în procedura în fața Tribunal Supremo, a efectelor deciziilor din 29 decembrie 2015**, în măsura în care este de natură să repună în discuție hotărârile judecătorești deja pronunțate în favoarea lui VR, **ar contraveni principiului general al securității juridice**. Pe de altă parte, a admite că măsuri de reorganizare adoptate de autoritatea competentă din statul membru de origine ulterior introducerii unei acțiuni într-un alt stat membru și care au drept consecință **modificarea, cu efect retroactiv, a cadrului juridic pertinent pentru soluționarea litigiului** care a condus la această acțiune pot determina instanța sesizată să o respingă ar constitui **o limitare a dreptului la o cale de atac efectivă**, în sensul articolului 47 primul paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Curtea concluzionează că Directiva 2001/24, interpretată în lumina principiului securității juridice și a dreptului la o cale de atac efectivă, **se opune recunoașterii, fără nicio altă condiție, în cadrul unei proceduri judiciare pe fond aflate pe rol, a efectelor unei măsuri de recunoaștere cum sunt deciziile din 29 decembrie 2015, atunci când o asemenea recunoaștere conduce la faptul că instituția de credit căreia pasivul îi fusese transmis printr-o primă măsură își pierde, cu efect retroactiv, calitatea procesuală pasivă în cadrul acestei proceduri aflate pe**

rol, repunând astfel în discuție hotărâri judecătorești intervenite deja în favoarea reclamantei care fac obiectul aceleiași proceduri.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536